

- såfremt han har fået overdraget et bestemt geografisk område eller en bestemt kundekreds, eller
 - såfremt han har eneret med hensyn til et bestemt område eller en bestemt kundekreds,
- og forretningen er afsluttet med en kunde, der hører til dette område eller denne kundekreds.

Medlemsstaterne indfører et af de ovennævnte to led omhandlede alternativer i deres lovgivning.«

Efter den gældende kommissionslovs § 70 har en agent, der har eneret til et bestemt område, ret til provision af aftaler, der uden hans medvirken indgås med købere, der hører til området. Baggrunden for reglen er et ønske om at sikre agenten provision af aftaler, der indgås direkte mellem tredjemand og agenturgiveren. Det antages almindeligvis i dansk ret, at overladelse af et bestemt område eller en bestemt kundekreds i mangel af særlig aftale må indebære, at agenten har krav på provision af handler, der afsluttes uden hans medvirken med kunder, der hører til området eller kundekredsen. Udtrykkelig tildeling af eneret til agenter har tilsvarende virkning og udelukker efter dansk ret ikke agenturgiveren fra at indgå direkte aftale med kunden, blot agenturgiveren betaler provision til agenten.

I betænkningen s. 71 anførte arbejdsgruppen bl.a.:

»Efter dansk ret vil retsstillingen derfor formentlig være den samme, uanset hvilket af direktivets alternativer der vælges. Det er derimod muligt, at det samme ikke er tilfældet i andre lande. I internationale agenturforhold anvendes normalt den lov, der gælder i agentens hjemland. Det er muligt, at det andet alternativ i artikel 7, stk. 2, («eneretsløsningen») i nogle lande vil blive opfattet som snævrere end det første alternativ («områdeløsningen»), ligesom det kan tænkes, at tildeling af eneret i nogle lande afskærer agenturgiveren fra at optage ordrer fra kunden uden om agenten, selv om der betales provision heraf.

For «eneretsløsningen» taler, at denne giver en klar afgrænsning af, i hvilke tilfælde der tilkommer agenten provision. Denne løsning hindrer endvidere, at en agenturgiver, der har udnævnt flere agenter i samme område eller til at varetage samme kundekreds, men som ikke har givet nogen af dem eneret, kan blive mødt med provisionskrav fra samtlige disse agenter vedrørende samme aftale. Hertil kommer, at «eneretsløsningen» svarer til gældende ret og til, hvad der gælder i de andre nordiske lande, og at der ikke er noget ønske om at ændre denne retsstilling.

For «områdeløsningen» taler, set fra agentens synspunkt, at agenturgiveren ikke selv kan indgå aftale med tredjemand, uden at der skal betales provision, selv om agenten ikke har eneret. Denne løsning harmonerer endvidere med almindelig kontraktspraksis. Bestemmelsen kan fraviges ved aftale, og det

er ikke ualmindeligt, at det er aftalt, at forretninger med enkelte kunder ikke berettiger til provision.

Ved vurderingen af, om Danmark skal vælge «eneretsløsningen» eller «områdeløsningen», kan der af hensyn til harmonisering lægges vægt på, hvilken løsning der vælges af de øvrige EF-lande. Det må forventes, at «områdeløsningen» vil blive valgt i Vesttyskland, da den der svarer til gældende ret, og at Belgien og Holland vil vælge eneretsløsningen. Der foreligger ikke sikre oplysninger om, hvilken løsning de øvrige medlemslande vil gå ind for.«

Arbejdsgruppens flertal foretrak af formulere lovudkastet i overensstemmelse med »områdeløsningen«, navnlig fordi denne ville svare til parternes forventninger. Et mindretal (Advokatrådets repræsentant) foretrak »eneretsløsningen« af de ovennævnte årsager samt under hensyn til, at dette må anses for at være en retsteknisk bedre løsning.

Justitsministeriet har fulgt flertallets løsning og indarbejdet »områdeløsningen« i lovforslaget. Man har i denne forbindelse overvejet spørgsmålet om, hvorvidt to agenter, der har fået tildelt samme område, skal have provision af hinandens aftaler. Dette må afhænge af aftalerne mellem agenturgiveren og agenterne. Hvis det ved aftalens indgåelse bliver tilkendegivet over for agenten, at agenturgiveren har ret til også at tildele området til andre agenter, må agenten - medmindre andet er aftalt - anses for at have accepteret ikke at skulle have provision af de aftaler, som andre agenter formidler. Indgår agenturgiveren imidlertid aftale direkte med tredjemand uden nogen af agenternes medvirken, vil agenterne i området efter bestemmelsen have krav på provision.

Betingelsen om, at der skal være tale om en aftale med en tredjemand, der hører til det bestemte geografiske område, må anses for opfyldt, når tredjemand har forretningssted eller - ved flere forretningssteder - hovedforretningssted i området.

For så vidt angår spørgsmålet om kundekreds må en filial kunne anses for omfattet af kundekredsen, mens man næppe som almindelig regel kan gå ud fra, at et datterselskab er omfattet.

Til § 10

Bestemmelsen vedrører de tilfælde, hvor agenten har ret til provision, selv om aftale mellem agenturgiver og tredjemand først indgås, når kontraktsforholdet mellem agent og agenturgiver er ophørt. Bestemmelsen er ny i forhold til kommissionsloven.

Stk. 1 vedrører de tilfælde, hvor tredjemands tilbud er kommet frem, inden agenturforholdets ophør, men hvor aftale først indgås efter kontraktsforholdets ophør. Handelsagenten opnår i disse tilfælde ret til